
Vergaderjaar 2026-2027

37 017 (R 2226)

Overeenkomst tussen de Benelux-Staten (het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg, het Koninkrijk der Nederlanden) en Belize inzake de terug- en overname van personen die onregelmatig op het grondgebied verblijven, met Uitvoeringsprotocol (Terug- en Overnameovereenkomst); Brussel, 6 mei 2025

Nr. 2

ADVIES AFDELING ADVISERING RAAD VAN STATE VAN HET KONINKRIJK EN NADER RAPPORT

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk d.d. 4 maart 2026 en het nader rapport d.d. 22 juni 2026, aangeboden aan de Koning door de minister van Buitenlandse Zaken. Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk is cursief afgedrukt.

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 22 januari 2026, no. 2026000103, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk haar advies inzake de bovenvermelde overeenkomst rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 4 maart 2026, nr. W02.26.00036/II/K, bied ik U hierbij aan.

De tekst van het advies treft U hieronder aan, voorzien van mijn reactie.

Bij Kabinetsmissive van 22 januari 2026, no.2026000103, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Buitenlandse Zaken,

mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, bij de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk ter overweging aanhangig gemaakt de overeenkomst tussen de Benelux-staten en Belize inzake de terug- en overname van personen die onregelmatig op het grondgebied verblijven (terug- en overnameovereenkomst), met toelichtende nota.

In het terug- en overnameverdrag worden afspraken gemaakt tussen de Benelux-staten en Belize over de terug- en overname van eigen onderdanen en onder bepaalde voorwaarden ook de onderdanen van andere staten. Daarmee wordt beoogd de procedures voor het vaststellen van de identiteit en nationaliteit van personen zonder geldig verblijfsrecht te verkorten en hun terugkeer te bevorderen. De Benelux-staten hebben op dit moment al met meer dan twintig staten een dergelijk terug- en overnameverdrag gesloten.

Met het terug- en overnameverdrag wordt onder meer geregeld in welke situaties één van de staten in moet stemmen met de overname van een onderdaan van een derde staat of staatloze persoon. Dat is bijvoorbeeld het geval als die persoon beschikt over een geldige verblijfsvergunning in de staat waaraan het verzoek tot overname wordt gedaan (de zogenoemde aangezochte staat).

In het verdrag wordt daarnaast geregeld dat er sprake is van een verplichting tot overname indien een persoon het grondgebied van de verzoekende staat is binnengekomen nadat hij het grondgebied van de aangezochte staat is doorgereisd of aldaar heeft verbleven. Deze grond voor overname is niet opgenomen in andere recent gesloten terug- en overnameverdragen en geeft de aangezochte staat een verplichting om een aanvullende groep vreemdelingen over te nemen.

In de toelichtende nota bij het terug- en overnameverdrag wordt niet op deze grond voor overname ingegaan. Omdat de overnameplicht ten aanzien van onderdanen van derde staten of staatloze personen echter op meerdere manieren kan worden geïnterpreteerd, rijst de vraag naar de beoogde reikwijdte. Het is onduidelijk of overname al verplicht is indien iemand ooit op het grondgebied van de aangezochte lidstaat heeft verbleven, of wordt beoogd overname alleen te verplichten indien iemand direct is doorgereisd van het grondgebied van de aangezochte staat naar de verzoekende staat. Gelet op de gevolgen voor de omvang van de overnameplicht is het wenselijk dat de toelichting hier aandacht aan besteedt.

Uit artikel 3, eerste lid, aanhef en onder 4 van het verdrag volgt dat er sprake is van een verplichting tot overname indien een persoon het grondgebied van de verzoekende staat is binnengekomen nadat hij het grondgebied van de aangezochte staat is doorgereisd of aldaar heeft verbleven. Dit betekent niet dat iedereen die ooit op het grondgebied van de aangezochte staat heeft verbleven moet worden overgenomen, maar enkel dat personen van wie kan worden

aangetoond dat zij direct uit de aangezochte staat zijn aangekomen in de verzoekende staat, moeten worden overgenomen door de aangezochte staat.

Deze grond wordt abusievelijk niet genoemd in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3. De toelichting hierop zal worden aangepast. De reden dat deze bepaling niet in andere terug- en overnameverdragen voorkomt is dat deze grond de aangezochte lidstaat een verplichting geeft om een aanvullende groep vreemdelingen over te nemen. Niet alle staten waarmee de Benelux-staten een terug- en overnameverdrag onderhandelen en sluiten, accepteren de toevoeging van een dergelijke bepaling, omdat zij niet verplicht willen worden een aanvullende groep vreemdelingen over te nemen. Voor Nederland is het juist aantrekkelijk om een dergelijke bepaling, die de aangezochte lidstaat een extra verplichting geeft om een aanvullende groep vreemdelingen over te nemen, op te nemen in een terug- en overnameverdrag.

De Afdeling adviseert in de toelichting in te gaan op de reikwijdte van de overnameplicht van onderdanen van andere staten en staatloze personen die het grondgebied van de verzoekende staat zijn binnengekomen nadat zij het grondgebied van de aangezochte staat zijn doorgereisd of aldaar hebben verbleven.

De Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk heeft een opmerking bij het verdrag en adviseert daarmee rekening te houden voordat het verdrag aan de beide Kamers der Staten-Generaal, de Staten van Aruba, die van Curaçao en die van Sint Maarten wordt overgelegd.

*De vice-president van de Raad van State van het Koninkrijk,
Th.C. de Graaf*

Ik verzoek U mij te machtigen gevolg te geven aan mijn voornemen de overeenkomst vergezeld van de gewijzigde toelichtende nota ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen aan de Eerste en aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal en tevens over te leggen aan de Staten van Aruba, de Staten van Curaçao en de Staten van Sint Maarten.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen